

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 7.

V Ptuj v nedeljo dne 29. marca 1914.

XV. letnik.

Potrebnost enojezične državne uprave.

Spisal državni poslanec Jakob Lutschounig.

Kako velika razlika obstoja vendar med nemškimi deželnimi zborom in državno zbornico! Nemški deželni zbor ima veliko večino, ki pridno in le enega samega poslanca, ki hoče z državo dvojezične uprave v deželi izdatke zvišati ter davčne denarje zapravljati.

V državni zbornici pa nimamo nobene gotove večine, temveč isto se mora od slučaja do slučaja iskati, ker stanuje v Avstriji devet narodov, katerih zastopniki se borijo le za narodne pridobitke, zahtevajo upravo v vseh jezikih, pri temu pa ne pomislijo, da davkoplačevalci komplicirane in drage uprave ne morejo dati.

Pri sestavi državnih temeljnih postav se je v § 19 enakopravnost vseh narodov izražena, državna oskrba pa si je samoumevno že z dom na cenost, državno upravo v enem jeziku mislila. To pa zlorabljajo danes politiki, ki so večinoma ministerski kandidati, in jim je vsako sredstvo dobro, da vržejo vsa državna ministrstva in pridobijo zase ministersko mesto, pa ne morda zato, da kaj koristnega za državo in ljudstvo storijo, marveč le da si pripravi za se dobro ministersko penzijo. Da se napako odpravi, imeli bi jako enostavno sredstvo; obesilo naj bi se ministerske penzije na visoko, da bi se doseglo pravico do penzije po 10 letnem delovanju.

Glasom ljudskega štetja od leta 1910 imamo v Avstriji 9.950.266 Nemcev, 6.435.983 Čehov, 1.987.987 Poljakov, 3.518.854 Rusinov, 1.252.490 Slovencev, 783.334 Hrvatov in Srbov, 768.422 Madžarov, 275.115 Rumunov in 90.774 Madžarov. Državna uprava v toliko jezikih bila bi tako dragocena, da davkoplačevalci niso v položju, plačati stroške in bi se raje v Ameriko selili, kjer se govori tudi vse jezike celega sveta, državno upravo pa se vodi zaradi cenosti v enem jeziku. S tem se ne izboljša samo enostavnost znožnost posameznika, marveč se tudi dohod ljudj pospešuje.

Ako je v Ameriki mogoče, voditi državno upravo v le enem jeziku, postalo bi to vendar tudi v Avstriji lahko mogoče. Seveda le tedaj, ko bi mali mož, ki se mora največ za svojo existenco boriti, ki se mora truditi dan in noč, prisluzi za svoje davke, pred svoje poslanca in jim rekel: Mi smo siti zapravljanja denarja vsled mnogojezične uprave; mi hočemo enostavno in enojezično državno upravo zaradi možnosti in mi zahtevamo, ker naši dohodki ne dosežejo existenčni minimum 1600 kron, olajšave plačila neposrednih davkov.

Glasom podatkov zadajega ljudskega štetja je nemški jezik najbolj razširjen v Avstriji; v Evropi govori nemško 77 milijonov ljudi. Zato naj se popolnoma opravičeno v Avstriji vpelje nemški jezik v državni upravi. Ostali jeziki se lahko, ravno tako naprej razvijajo, kakor doslej; ali v vseh drugojezičnih solah naj se tudi nemščino kot obligatni predmet vpelje. To bi ne bilo le v interesu cele državne uprave, marveč tudi v interesu armade, ki toliko žrtv zahteva, ki pa je za varnost življenja vseh narodov potrebna; zato je nujno potrebno, da se vpelje v armadi enakomerno poročanje.

Vpeljava enojezične državne uprave bi se lahko v dobi 20 let izvršila. Od na ta način doseženih prihrankov bi se zamogo malemu možu, katerega dohodki ne dosežejo existenčni minimum, rečimo malemu kmetu, kočarju in obrtniku, direktne davke odpisati, i. s. na ta način, da se v prvih desetih letih eno četrtino, od 10. do 15. leta polovico, od 15. do 20. leta tri četrti in po 20. letu vse direktne davke tistim, ki niso zavezani plačati osebno-dohodninskih davkov, odpišejo, ker morajo ti itak za deželne in občinske doklade skrbeti. Tako bi gotovo tudi izseljevanje ponehalo in, kar pade gotovo istotako v tehniko, razvoj malega posestva bi na razveseljiv način napredoval.

Poleg tega pa bi narodnostni prepričanje ponehal in sloga med narodi vodila bi do uspešnega dela v državni zbornici, kajti kjer ni sloge, tam tudi ni blagostanja, naj si bode potem v družini, v občini, v deželi, najmanjše pa v državi!

Politični pregled.

Nemški cesar obiskal je te dni zopet našega belolaslega vladarja Franca Jožefa I. na Dunaju. Obisk je nosil zopet oni prisrčni značaj, ki je pravo znamenje zvestobe zaveznic Nemčije in Avstrije. Cesar Viljem II. se je peljal potem skozi Štajersko v Benetke, kjer je podaril družinam velike morske nesreče večjo svoto denarja. Obisk nemškega cesarja je zopetni dokaz, da so razmere med obema državama navedene izborne.

Avstrijski častniki v ruski vojski. Po daljšem odmoru je sklenila zopet avstrijska vojna uprava, da bo redno pošiljala dva častnika generalnega štaba na Rusko, da se priučita ruskega jezika. Ruska vlada je za sedaj tema častnikoma odkazala bivališče v Moskvi.

Neposredni davki. Tekom 2. četrtletja 1914 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli oziroma plačni v naslednjih obdobjih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5 odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišnonajemninskega daveka in sicer: 4. mesečni obrok dne 30. aprila 1914

5. mesečni obrok dne 31. maja 1914 6. mesečni obrok dne 30. junija 1914 II. občna pridobitina in pridobitina podjetj, podvrženih javnemu dajanju računov: 2. četrtletni obrok dne 1. aprila 1914. III. Rentnina in dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 1 pololetni obrok dne 1. junija 1914.

Nemiri v Stanislavu. Ko so 23. t. m. na magistratu delili podpore, je 200 brezposelnih napadlo trgovine in jih oropalo. Policija je z velikim naporom napravila red. Osem oseb so zaprli.

Koliko veljajo do danes sufragetke Anglijo? Neki angleški list je izračunal vso škodo, ki so jo sufragetke povzročile. List pride pri tem do naravnost strašnega zaključka. Statistični pregled podaja le večje škode, kakor razrušene gradove, cerkve, javna uradna poslopja, historične zgradbe, javne naprave, železniške naprave in podobno. Konstatirati se pa ne morejo manjše škode. Velike škode se cenijo skupno na 974.555.348 kron, torej skoraj eno milijardo kron.

Rusija in nje težave na Mongolskem. Rusija ima težave na Mongolskem z domačini pri naborih. Tam živi nad 700.000 ljudi, ki so vajeni po vzhodnem načinu samo lenobo pasti. Rusi so nameravali ustanoviti domačo konjico, pa so morali vse orožje in opravo od doma tja poslati. K novačenju je prišlo 2000 oseb, od katerih je bilo le 300 za silo potrjenih, v Rusiji bi jih bilo od teh baje potrjenih komaj 10. Med domačini so razširjene nalezljive bolezni. Vojaško vežbanje je jako težavno, zakaj Mongolci so leni in niso vajeni kazni. Težko jih je bilo privaditi na skupno kuhinjo, vsak si je hotel sam kuhati. Ko se je vršilo novačenje drugič, je bil prav tak uspeh, pa še tisti, ki so bili potrjeni, so večidel pobegnili. Baje so Kitajci z opijem tako upropastili mongolski narod. Treba bo šol in zdravstvenih odredb pa cest, da se bo ljudstvo dvignilo kulturno in gmotno.

Prostozidarji v Ameriki. Medtem ko je v Evropi za prostozidarstvo že davno minula cvetoča doba, se je v Ameriki njihova organizacija silno dvignila. Samo v Severni Ameriki imajo 14.500 lož z 1.275.930 člani.

Bulgari se nočejo udeležiti sokolske prireditve, ki se vrši letos v Ljubljani. Bulgari imajo pač že dovolj od „slovanske vzajemnosti“.

Dopisi.

Podlehnik (Lichtenegg) pri Ptuj. Kakor smo pred kratkim poročali, so se vršile pri nas ob-

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d.

je **SIROLIN "Roche"**

Kof dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša in odstraňuje obolenosti sopl v primeroma kratkem času.

Je jako slasfen, fekt prouzročujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Zevirni zavoj a K. 4.- se dobi v vseh lekarnah.

činske volitve, pri katerih so v vseh treh razredih zmagali naprednjaki. To je nekatere klerikalce, kateri so bili do sedaj v občinskem zboru, tako razburilo, da so vložili proti volitvi rekurz. Med temi se posebno nahaja g. Feguš po domače poštni Jakec, kateri je pred volitvijo z vsemi močmi agitiral, da bi postal občinski predstojnik; to se mu ni na noben način posrečilo, ker ga vsi prav dobro poznajo, kaka ovčica da je. To ga je tako razjezilo, da je vložil rekurz in ker sam ni toliko zmožen, je se podal h gospodu župniku, da mu naj on pri tej stvari pomaga, češ, da to ni prav, če bo občinski predstojnik samo od naprednih mož izvoljen. Ker pa gospod župnik našega Jakca tudi prav dobro poznajo, niso hoteli njegove prošnje uslišati ter so ga odvrnili z besedami, da oni za kaj takega nimajo časa in da sploh za občinske volitve ne skrbijo. Jakec je bil toraj primoran rekurz sam storiti in je to tudi storil, ako ravno se je potem na drugega posestnika, katerega tukaj nečemo imenovati, izgovoril in trdil, da on sam tega ni storil. Mi ti pa povemo, ljubi Jakec, da se tvojega rekurza nič ne ustrašimo. Sedaj vsaj vemo, s kako ovčico imamo opraviti in te zagotovimo, da pri prihodnjih volitvah ne bodeš dobil nobenega glasa. Tudi se bomo od sedaj za te malo bolj zanimali, kakor dosedaj, ker si ojsre krtače potreben. Opazovalec.

Hoče. „Štajerc“, prav si imel, da si ga pošteno zmandral, tistega pobeke, ki je pisal anonimne karte našim volilcem. Pa „Štajerc“ mu je nekako prišel v roke, prebral ga je in sebe in svoje našel proketo dobro fotografirane. A sedaj je zlodej — razburjen je, da se kar peni in Bog ve, če v svoji neznosni jezi ne bo kakkega čuka ali mačka zadržnil. Hitro si je nakupil spet novih kart in jih načelkal ter razposlal. Jezen je pobeke, jezen, da se človeku smili. Seveda, ko bi ta vrli ne stal za zidom, bi mu pritisnil en flajsterček pobeke na hrbet, da bi mu malo hice iz kipeče krvi potegnili. Pa to človeče se skriva za črne škrice, kakor boječe dete mami za krilo. Torej pisalo se je zopet anonimnih kart, kregalo se je na njih, šinfalo fajn po kristjansko, grozilo in prosilo, žugalo in pretilo in bodlo itd. Dobro vemo, da je pri tem „kavalirskem“ delu več somišljenikov — saj se karte podpisujejo: „Hoški Slovenci“ ali „Zavedni Slovenci“ ali „Več hoških Slovencev“ itd.; vemo tudi prav dobro, da so vsi tile „kavalirji“ tega svojega dela popolnoma vredni. Za poštenjake, ki iz skrivališča sprožujejo svoje zastrupljene pušice, ki brez imena gredo na tako noblih delo, ima Nemeč najpriležnejši izraz: — Schuft! — Bog se jih naj usmili, t e h hoških „slovenskih“ poštenjakov!

Sv. Barbara v Halozah. Občinske volitve občine Slatina delajo našim nasprotnikom grozne pregrevance; grozno jih skrbi, kadaj da bode volitev? Klerikalci že komaj čakajo, da bi agitirali po švindlerski, kakor zadnjič, ko so naprednjaki rekurze vložili! Tu sta jih dobila prav pošteno

po nosu župnik in kaplan. Po postavnem nimata ta dva gospoda ne voliti, ne voljena biti, ne agitirati; saj mu je sodnija pri tožbi črez našega predstojnika svoj čas povedala, da pri omenjeni volitvi nima župnik popolnoma nič za iskati! Tokrat je tožil župnik slatinskega predstojnika, češ da je razžalil na časti glede vloženega rekurza. Tokrat so pa gospod fajmošter se blamirali in jih dobili po nosu. Dobro, radovedni smo, kako si bode zdaj glavo belil? Ali mi ga na vsak način v kozji rog spravimo; bomo videli, kdo ima več upliva v Slatinski volitvi, župnik ali mi občani? Ne mislita si z oberklerikalcem Habičkom, da bi nam škodovala. Dobre stvari se slišijo od Habičaka, to je namreč župnikov „geheim-policiist“, da ga pošilja po fari, da bi kje kaj slišal. Vprašamo koračičaka Habičaka, ali se to spodobi za čnega cerkvenega ključarja, da različne osebe zasleduje in za vogli hiš poslužke pobira in župniku na nos vlač? Ali se to spodobi, da tožari Drašek bratovega sina zaradi neke ceste in ali se to spodobi za cerkv. ključarja, da zasleduje deklice (imena za danes zamolčimo)? In kako si potem upa ta Draška nositi pri Vstajenju na Veliko soboto Kristusa? Zadnjič pri omenjeni tožbi se je izrazil, da če ne gvinam, te se pa bom strelo! Lepe vzglede daje kot cerkveni ključar. To je torej lep možak župnikove kulture. Kadaj pa bojo volitve za cerkvene ključarje, čas je že davno potekel. Sliši se, da se zdajnim ključarjem stoli majoje. Pametneje bi bilo, ko bi te volitve razpisali in bolj čedni postali; župnik najraje zato poskrbi, naše volitve ga nič ne brigajo; pač pa si izprosimo tacihi pridig, ki se tičejo samega hudiča, vraga, pekla in pa zapora od 1 — 5 let, kdo bode kaj črez klerikalne gospode razlagal itd. Lepe pridige raz sveto mesto! Škoda za tiste hlače, ki se jih je trgalo po šolah. Tukaj bi naj gospod dekan iz Zaverča kaj ukrenili; saj so g. dekanu itak vse razmere že znane.

Ruše. Dragi „Štajerc“, sprejmi tudi iz Ruš dopis. Pri nas uganjajo klerikalci ravno to, kar predbacivajo naprednjikom. Na praznik sv. Jožefa so imeli v čisto farski krčmi g. Kapana godce. Gosp. kaplan, kaj pa rečete k temu? Molčite?! Seveda je za molčati, kar delajo cerkveni pevci in organist, to je vse „Bogu v čast“, če bi se pa to godilo v kaki napredni krčmi, gorje plešalcem! Te vzame vse hudič. Organist in pevci pa pridejo kar topli v nebesa. Ne zamerimo ti, organist, ker si zmiraj pijan, tudi ne veš, da je zdaj že peti teden — posta. Prihodnjič več!

Maribor. (Odgovor.) „Slov. gosp.“ trdovraten, babjeverni „zavijač.“ Prav lepa hvala za temveč, še jasnejši in očitni dokaz babjeverstva in zaslepljenja „Slov. gosp.“, ki nam mnogim služi v veliko zabavo in smeh, kajti ne samo hudobija in neumnost, temveč še „zapeljivost“ ljudstva prevaja v možganih „Slov. gosp.“, ki navaja sledeče preneumne čudežne dokaze: Prvič: na nogo nekega P. de Rudder v Belgiji je padlo drevo ter mu obe nogi „popolnoma zlomilo in zdrobilo“, in začelo je gniti. Trpel je grozno od 1. 1867 do 1875, in trije zdravniki so seveda pomoč odpovedali. Kohitro pa se Rudder k Materi božji v Ostacker v Belgiji v ponarejeni Lurd, male votline, zateče, in tam poklekne in moli, postal je „bliskoma“ na obeh nogah zdrav, — kajti zlomljene kosti ste se kljub prejšnji razdalji „kar naenkrat sprejeli (!)“, rane so vidoma zginole in hodil in skakal je kot drugi zdrav in vesel! Potemtakem so vsi zdravniki za nič, le pri Lurški Materi božji se edino zdravje zadobi. Še bedak ne bo tega verjel! — Drugič: poštni uradnik g. Gargam je bil blizu Pariza vsled nesreče 18 metrov daleč vržen v „sneg“ (!) bil je hudo poškodovan, od pasa dol celo „hrom“, brez vse moči in gniti, bil je kot „človeška razvalina“, vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Kohitro pa so ga prinesli v Lurško kapelico in kohitro je duhovnik proti njemu Najsvetejše obrnil in, čeravno Gargam poprej že 15 let ni maral niti za cerkev ne za duhovnike itd., se je sedaj kakor „blisk“ dvignil po konci in zaklical: „ozdravljen sem“ (!) — Pravično mislečemu človeku se studi na toliko drzno hianšvščino! Da bi to vse resnično bilo, potem bi bila ja zanikarnost in hudobija od vseh v vjaskah in drugod pohabljenih mož, ako bi ne šli v Lurd ali vsaj v domačo kapelico Lurške Matere božje in bi tam ne poklekali, ne molili in

milo ne prosili za zdravje. O kolika sreča bila in koliko milijonov kron bi si državi ladja dežele prihranile. — Tretjič! vso predznanje je še presega „Sl. g.“ s trditvijo, da je poročila Lurških čudežev celo „protestant“ v svojem rad „Daily Mail“. Hoče nam li po vsej sili prepartati oči nametati!? Ravno pastori so med druga večje posebno tisti, ki povsod razlagajo, tako pred kratkim v Graci, da je župnik v Lurdu 1858 denar za stavbo cerkve iskal, zato je protestanti na devištvo M. b. niti ne vstali, da ntemmanj na nje čudeže in sploh na nobena deže, vsaj je tudi v „Očenaši“ ne imenjem potem bo pa „protestant Marijine čudeže sava!“!!! In vendar si predzrne „Sl. G.“ še raztrobit: da je 51 letna J. Borné bila revmatizma popolnoma pohabljena in hodila z bergljami; dalje 9 letna deklica J. Bod vsled škrlatice celo „nema“ postala — in A. Dorné je imel jetiko, komaj se je pom bergljami. Vsi ti trije pa, komaj so votlino obiskali, bili so v tem „trenutku ozdravljeni“. Po toliko modrih naukih „Sl. g.“ bi ne bovali nobenega zdravnika več, vse bolezi Lurška Mati božja ozdravila!? Vsaka čista zdravi sicer človeka po lastni izkušnji in po župnika Kneippa, tembolj še naravne topli peli, kakor jih imamo pri nas in zlasti na vaškem itd., pa tako zdravje gre le počas prej, ja traja več mesecev, pri „Sl. g.“ pa kor „blisk“! ko hitro se kedo v votlino prakar pa je „zlomljenega in zdrobljenega“, more le edini zdravnik, kolikor se sploh zopet urediti, čudež pa tu nobeden ne diti v B. To oslarijo in zaslepljenost si naj „Sl. g.“ natih tedi tudi te bedarije presedale, da je zapustil Vaterla Mi prosimo in zahtevamo, da „Štajerc“ to spako pa „Sl. g.“ še enkrat kaj enakega pon. in obelodani, potem prestavimo vse doslov nemško in pošljemo v graške in dunajske poročajo pise, da še tamkaj njegovo sleparstvo spoili in p. nisijons

Zobna kréma KALODON Ustna voda

Novice.

Sveta Johanca. Od „Štajerc“evih „štetin 4, v katerih je bila sodnajska razprava sleparki „Sveti Johanci“ objavljena, imamo nekaj izvodov na razpolago in jih lahko kdor ponje piše.

Pogreba žrtve nesreče v Benetkah udeležilo nad 40.000 ljudi. Pokopali so 23 sedem žrtve.

8.500.000 frankov za knjižnico. Iz Yorka poročajo, da je ameriški zbiratelj in knjig kupil krasno knjižnico vojvode De hirskega v Chatsworthu za ogromno vsredem milijona frankov.

Gorki. „Berliner Tageblatt“ poroča iz trograda, da je državni pravdnik ukazal na gradskemu okrajnemu sodišču, naj obnro stopanje, ki se je leta 1908 uvedlo protitelu Maksimu Gorkemu zaradi njegovega pogajal mana Mati. Obtožen je, da je zasramoval za zelo krhko blago, ki se lahko razbije, dar pa se je posrečilo napraviti iz stekla ke za tlakovanje, ki so tako trde, da jšnjem razbije niti ostra konjska podkev. Lomnaja. C listi poročajo, da je ena izmed glavnih ulic Pri Pic onu, rue de la republique, tlakovana s starijala. in da je tlak zelo trpežen.

Žrtve orkana na Ruskem. Iz Petruskega poročajo: Iz mnogih krajev, v katerih pljen og t. m. razsajal vihar, še ni poročil. Na oblasti piškem morju je orkan presenetil 10.000 na vla 15.000 ribičev. V Jekaterinoturgu je smrtzivilno nesrečilo 200 oseb, med temi 70 Perzijejske poš so pri izbruhu viharja hiteli v svoje barake zivilov rešijo svoje prihranke. Vihar je barake s D zizici vred odnesel v morje.

Marconijev telefon brez žice. Kakor travna čajo iz Rima, je Marconi v zadnjem čas

Štedljivost pri kuhanju

doseže le tista gospodinja, ki uporablja

MAGGI-JEVE kocke

(gotova goveja juha)

po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/2 litrom vrele vode, — i krožnik izvrstne goveje juhe, katera se tudi uporablja kot juha za vkuhanje, za polivanje omak, zelenjav i. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in na varstveno znamko

zvezdo s križcem